

Item feneratores et usurarii, qui per usuram lucrantur et census percipiunt, quae lucra et census interrogantur ultra summam capitalem, percepta atque percepti medietatem lucrorum et censuum huiusmodi ad communem republicae salutem contribuant. Item familiares dominorum et nobilium utriusque sexus et cuiuscunque aetatis per unum grossum; sed si marcam seu marcas a villis exsolvent, extunc a personis propriis tributum personale non solvent, quod tamen ipsorum uxores pueri et famuli solvent. Item pauperes terrigenae de villis, quas invicem possident, unam marcam solvant, quotquot in una villa essent, et specialiter a personis ut supra. Item sculteti et advocati in villis per unum fertonem et specialiter a personis ut supra. Item in civitatibus et oppidis advocati per unam marcam, et specialiter a personis ut supra.

Eas autem exactiones, de consilio quo supra, decernimus et statuimus de civitatibus, villis, oppidis, locis et personis spiritualibus et saecularibus solvendas, nullis locis atque personis exceptis, nostris etiam regalibus bonis inclusis. Ad quas quidem exactiones colligendas specialiter consiliarios nostros, et specialiter exactores terrarum spirituales seu terrestres ...^d tanquam terris ipsis omnibus generales, speciale vero exactorem in terra videlicet ...^d consilio quo supra mediante deputavimus et deputamus. Quocirca vobis supradictis spiritualibus et saecularibus subditis nostris ubilibet in regno nostro constitutis, de quibus fit sermo in praemissis, mandamus districtius, ut exactiones praedictas de terra ...^d in manibus praedicti ...^d per ipsum requisiti, solvere teneamini integre hinc ad medium quadragesimae. Vos vero exactores generales terrarum Maioris Poloniae, sicut in aliis terris Maioris Poloniae facturi estis, sic etiam in ipsa terra ...^d exactiones praedictas ab ipso ...^d tollere debeatis, rationem ab eo sufficientem recepturi et quittaturi eundem de perceptis, de quibus tu ipse ...^d illis respondere debeas, existens requisitus. Quicquid demum collegeritis vos palatini et castellani, in manus magnifici Petri de Curozwianki castellani Sandomiriensis et thesaurarii Regni Nostri sincere dilecti porrigatis, quietantias ab eo recepturi. Et ut praesens statutum ad omnium, quorum interest, notitiam deveniat celerius, mandamus, quatenus vos locorum capitanei mox praesentibus visis in locis civitatum et oppidorum proclamari mandetis omnibus subditis nostris supradictis, ut exactiones ipsas hinc ad^e terminum superscriptum exsolvant; te qui solutionem interim impendere neglexerint, illos per impignorationes post medium quadragesimae fiendas et in talibus consuetas fieri, ad solutionem ad patricionemque praesentium decreti et statuti communis compellatis, aliter non faciendo pro gratia nostra. Datum in conventionione Piotrkoviensi generali etc. Dominus Rex per se.

II. STATUTUM CZOPOWE^a

Johannes Albertus etc.^b Universis et singulis praelatis spiritualibus et saecularibus, palatinis^c, castellanis, capitaneis, burgrabiis, terrigenis, proconsulibus, consulibus, advocatis, scultetis, terrarum, civitatum, oppidorum, villarum, aliorumque locorum ^dcommunitatibus, incolis^d, tabernatoribus^e, cuiuslibet status atque utriusque sexus^f hominibus in regno nostro ubilibet existentibus^g, ad quos praesentes pervenerint, sincere, devote et fidelibus dilectis favorem et gratiam. Reverendissimi et reverendi in Christo patres domini^h ac magnifici, generosi, nobiles, famosi, circumspecti et providi, sincere, devote etⁱ fideles dilecti. In praesenti generali conventu dum cum universis [dominis] praelatis, baronibus et terrarum nuntiis pensitarem super reipublicae ^jstatu extunc revolutis^j his, que omni ex parte incumbunt vel imminet nobis queque vos non latent universos, eo tandem communi consensu ventum est, ut pro libertate et fide

^d Pozostawiono wolne miejsce dla późniejszego wypełnienia nazwisk poborców i nazw ziem.

^e et MK.

^a W MK2 tekst ten nie ma tytułu. Inną, znacznie późniejszą ręką (być może nawet z XIX w.) dopisano: Universale de braxanda cerevisia v.p.

^b Tych trzech wyrazów brak w MK2.

^c ac palatinis MK2.

^{d-d} incolis ac communitatibus MK2.

^e Brak w MK2.

^f Trzy ostatnie wyrazy dodane zostały za MK2; w MK1 ich brak.

^g consistentibus MK2.

^h Brak w MK2.

ⁱ Brak w MK2.

^{j-j} statu eiusdemque eventibus extunc revolutis MK2.

ac summo reipublicae periculo^k salvandis, pro quibus pendebat et pendet nunc omnis deliberatio. Nos ipsos absque ullo personarum status et ^lsexus utriusque^l indulto commodemus. Quapropter licet^m ad relevandum reipublicae statum iam fere in praecipitiumⁿ ruentem decretum esset, ut exactiones personales atque locales de consensu generali solventur sicut in illis litteris universalium nostrarum descripsimus. Tamen insuper statutum est, quod exactio vasorum alias *czopowe*, cuius positio ac consuetudo nobis liquet, ex solutionibus eiusdem anni proxime praeteritis factis solvi et exigi debeat per unius anni spacium, quidquid annus computandus. Ipsa quoque exactio vasorum^o solvenda erit ordine infrascripto:

In primis, quod quilibet braxans cerevisiam aut vendens in vasis vel propinans braxatam in quacunque civitate vel oppido, tam nostro regali quam etiam terrestri sive sprituiali vel saeculari, etiam quamcunque libertatem habente, solvat a vase seu tunna cerevisiae unum grossum in manus exactorum infrascriptorum et unum ternarium etiam a quolibet vase; qui ternarius debet reponi specialiter in cisticulam consulum pro reformatione civitatis vel oppidi^p loci illius sub clavibus exactorum et consulum et in potestate eorundem consulum observandam, que cisticula nonnisi in quartali anni de mandato commissariorum infrascriptorum pro necessitate apperiri debet. In cuius apertione praefati quadrantes dictis civibus consignentur pro necessitate civitatis seu oppidi convertendo. Ita tamen quod consules locorum nostrorum servabunt et salariabunt de praefatis quadrantibus, qui notarius^q omnes cives cerevisiam braxantes de praefatis quadrantibus respondere debebit teneturque conscribere de registro que conscriptorum nostro factori aut exactori rationem dare et respondere. Volumusque, quod ipse notarius iuramento corporali ad fidelitatem servandam astringatur.

Item tabernae que braxaverint in quibuscunque tabernis sive spiritualium seu^r saecularium, solvant florenum^s a quolibet vase, sicut superius^t est descriptum^t.

Item a medio vase vini alias *polkufek* quicunque vendere vel^u propinare voluerit, unum florenum nobis in manus exactoris et triginta quadrantes pro reformatione, prout lacius superius^v expressum est, solvat.

Item a maiori vase vini^w alias *kuffa seremska*^x vel alia quacunque duos florenos ungaricales in manus exactoris et sexaginta quadrantes pro reformatione loci iuxta conditionem superius descriptum exsolvat.

Item a barila malmatici aut italici vini unum ortonem et septem ternarios^y. Item a barila vini simplici duos grossos et duos quadrantes. Item a vase medonis duos grossos et duos quadrantes similiter solvant.

Si quis autem auderet temeritate sua vendere aut^z propinare vinum vel cerevisiam aut medonem^{aa} sine solutione exactionis praedictae, extunc talis^{ab} illud totum, quod ad propinationem adduxerit aut exposuerit^{ac}, amittere debet, et ultra hoc poenam capitaneo loci luat et solvat. Ad quamquidem exactionem^{ad} *czopowe* colligendam^{ad} specialiter^{ae} commissarios nostros tanquam consiliarios^{ae} et specialiter exactores terrarum speciales seu terrestres, videlicet in terris Maioris Polonie magnificum et generosum Ambrosium Pampowski, palatinum Siradiensem et Stanislaum Imbir, castellanum Srzemensensem sincere et fideles dilectos tanquam terris^{af} ipsis quoad hoc commissarios generales, specialem vero exactorem in terra^{ag} Lanciensi generosum^{ah} Stanislaum Drzewyczky de Drzewycza^{ah} consilio quo supra mediante deputavimus et deputamus. Quocirca vos supradictos, quorum interest, hortamur ut exactionem praedictam *czopowe* per universos subditos nostros atque vestros dare praecipiat. Vobis vero, qui ad solutionem ipsam tenemini, districtissime mandamus, ut mox praesentibus requisiti exactionem

^k W MK2 wyraz *ten dopisano na interlinii*.

^{l-l} locorum MK1.

^m Brak w MK2.

ⁿ precipiendum MK2.

^o Brak w MK1.

^p Dwu ostatnich wyrazów brak w MK2.

^q Brak w MK2.

^r sive MK2.

^s Odczyt wątpliwy. F. Papée odczytał: taliter.

^{t-t} descriptum est MK2.

^u aut MK2.

^v Brak w MK2.

^w Brak w MK2.

^x cupha saramska MK2.

^y Calego tego zdania brak w MK2.

^z vel MK2.

^{aa} cervisiam, medonem vel vinum MK2.

^{ab} Brak w MK1.

^{ac} Dwu ostatnich wyrazów brak w MK2.

^{ad-ad} colligendam *czopowe* MK1.

^{ae-ac} consiliarios nostros tanquam commissarios MK2.

^{af} in terris MK1.

^{ag} in terra videlicet MK1.

^{ah-ah} Stanislaum Drzewieczsky MK2.

praedictam iuxta ordinationem suprascriptam de terra ipsa Lanciensi^{ai} in manus ^{aj}suprascripti generosi Stanislai Drzewyczky^{aj} exactoris terrestris solvatis et reponatis. Vos vero exactionis eiusdem commissarii ^{ak}in terra ipsa^{ak} Maioris Poloniae generales sicut in aliis terris earundem terrarum Maioris Poloniae facturi estis. Sic etiam ^{al}in ipsa Lanciensi terra exactionem praedictam^{al} *czopowe* singulis annis quatuor temporibus ab ipso Stanislao exactore terrestri tollere debeatis, rationem ab eo sufficientem eisdem ^{am}singulis quatuor temporibus anni recepturi et quietaturi eum de perceptis^{am}. De quibus tu ipse Stanislaus Drzewiczky^{an} exactor noster illis respondere debeas quicquid demum collegeritis. Vos commissarii illud^{ao} in manus magnifici Petri de Curozvanki castellani Sandomiriensis et^{ap} thesaurarii regni nostri sincere nobis dilecti^{aq} porrigatis, quietantias ab eo recepturi. Et ut ad omnium notitiam praesens statutum deveniat, mandamus quatenus vos locorum capitanei ^{ar}mox visis praesentibus^{ar} in locis dictionis vestre exactionem ipsam proclamari. Quequidem exactio a die quatuor temporum^{as} cinerum proxime venturum incipiet et ubicunque die quacunque incipiet ibi ab illo die et loco annum computandum, tunc quoque in mediante ab exactione cise cassandum decernimus et statuimus, consensu et consilio communi ad praemissa do. Datum in conventionione generali^{at} Pyotrkoviensi sabbato proximo post festum sancti Valentini [17 II] anno Domini 1498, regni vero nostri sexto. Dominus rex per se^{au}.

^{ai} *Brak w MK2.*

^{aj-aj} *suprascripti D. Drzewiczsky MK2.*

^{ak-ak} *in terris ipsis MK2.*

^{al-al} *W MK2: in ipsa terra [tu pozostawiono wolne miejsce] exactionem ipsam.*

^{am-am} *singulis annis quatuor temporum anni recepturi et quittaturi eosdem de perceptis MK2.*

^{an} *W MK2 w skrócie: S.D.*

^{ao} *Brak w MK2.*

^{ap} *Trzech ostatnich wyrazów brak w MK2.*

^{aq} *Trzech ostatnich wyrazów brak w MK2.*

^{ar-ar} *mox presentibus visis MK2.*

^{as} *Brak w MK2.*

^{at} *Brak w MK1.*

^{au} *W MK2 data brzmi: feria tertia festi sancte Dorothee virginis anno Domini 1498. Na tym kończy się tekst MK2.*